

Književnost

Dušan Ludvik: S potepuško palico. Ljubljana, Jugoslovanska knjigarna, 1940. Str. 79, 80.

Prebiram stare letnike »Doma in sveta« od zarezne l. 1913 dalje. Lovrenčičeva pesem tistega časa je bila v dveh ozirih novost. Izrazno je prehajala iz utrte poti slikovitega stila naših »klasičnih« impresionistov v zelo subjektivni svet notranjega gledanja, snovno pa je bolj kot lirika pred njim posegala v neposredno dogajanje, prvenstveno na izpovedujoč način. Bila je nekak samosvoj pesniški dnevnik vojne in njenih posegov v slovensko življenje. Pri tem pa je Lovrenčič že oblikoval svojo življenjsko temo »Sholarja«. Izkazalo se je, da lirika ni mogla prenesti strnitve dveh tako nasprotujočih si prvin, kot sta izrazna subjektivnost in neposredni realizem motiva. Pesniški dnevnik je danes ohranil samo še slovstveno-zgodovinsko in predvsem kulturno-zgodovinsko vrednost, dočim je slovenska lirika prav na subjektivni obliki gradila naprej in prišla do čiste notranje pesmi v prvem desetletju po vojni. Pesnik pa, ki je nosil v sebi ta prepad ustvarjanja, je po svojem motivnem realizmu logično prišel do čistega epičnega oblikovanja.

Podobne sile vladajo v pesniškem svetu Dušana Ludvika. Bogastvo samovoljnega izražanja se družijo z realističnim motivom. Položaj pa je, če ga primerjamo z Lovrenčičevim, v slovenski liriki ravno nasproten. Čisto lirike imamo za sedaj že za seboj; zdaj je motiv razvojno ploden. Toda izraz ni mnogo obetajoč; zdaj težimo za pravimi izrazi stvari, svetu moramo spet vrniti njega samega. Ludvikova zbirka torej ni nelogičen pojav. Uvršča se v slovensko slovstvo, na poti k zavojevanju sveta. Njen slovar, na katerega je pesnik očitno ponosen, pa vsebuje raznovrstne sestavine, ki toliko časa ne bodo privedle do skladnosti, dokler se ne bodo smotrno oblikovale v veren izraz motiva.